Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

13 март 2025 година*

„Преюдициално запитване — Защита на физическите лица във връзка с обработването на лични данни — Регламент (ЕС) 2016/679 — Член 5, параграф 1, буква г) — Принцип на точност — Член 16 — Право на коригиране — Член 23 — Ограничения — Данни за половата идентичност — Данни, които са неточни от момента на вписването им в публичен регистър — Доказателствени средства — Административна практика да се изискват доказателства за хирургична операция за промяна на пола“

По дело C-247/23 [Deldits][i]

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Fővárosi Törvényszék (Градски съд Будапеща, Унгария) с акт от 29 март 2023 г., постъпил в Съда на 18 април 2023 г., в рамките на производство по дело

VP

срещу

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: K. Lenaerts, председател на Съда, изпълняващ функцията на председател на първи състав, T. von Danwitz (докладчик), заместник-председател на Съда, M. L. Arastey Sahún, председател на пети състав, A. Kumin и I. Ziemele, съдии,

генерален адвокат: A. M. Collins,

секретар: I. Illéssy, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 3 юни 2024 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за VP, от G. Győző, ügyvéd, E. Polgári и T. L. Sepsi, ügyvéd,

* Език на производството: унгарски.

[i] Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

– за унгарското правителство, от M. Z. Fehér и R. Kissné Berta, в качеството на представители,

– за естонското правителство, от N. Grünberg, в качеството на представител,

– за испанското правителство, от S. Núñez Silva и A. Pérez-Zurita Gutiérrez, в качеството на представители,

– за френското правителство, от R. Bénard, B. Dourthe и B. Fodda, в качеството на представители,

– за нидерландското правителство, от M. K. Bulterman, A. Hanje и J. M. Hoogveld, в качеството на представители,

– за португалското правителство, от P. Barros da Costa, A. Pimenta, J. Ramos и Â. Seiça Neves, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от A. Bouchagiar, H. Kranenborg и Zs. Teleki, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 12 септември 2024 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 16 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 2016 г., стр. 1, наричан по-нататък „ОРЗД“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между VP, физическо лице, и Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Национална главна дирекция „Имиграционна полиция“, Унгария) (наричана по-нататък „органът по въпросите на убежището“) във връзка с коригирането на данните за половата идентичност на VP в публичен регистър, поддържан от този орган.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съображения 1, 10, 59 и 73 от ОРЗД гласят:

„(1) Защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни е основно право. Член 8, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз [(наричана по-нататък „Хартата“)] и член 16, параграф 1 [ДФЕС] предвиждат, че всеки има право на защита на личните му данни.

[…]

(10) За да се гарантира последователно и високо ниво на защита на физическите лица, както и за да се премахнат препятствията пред движението на лични данни в [Европейския съюз], нивото на защита на правата и свободите на физическите лица във връзка с обработването на такива данни следва да бъде равностойно във всички държави членки. Следва да се гарантира последователно и еднородно прилагане в рамките на Съюза на правилата за защита на основните права и свободи на физическите лица във връзка с обработването на лични данни. По отношение на обработването на лични данни, необходимо за спазване на правно задължение, за изпълнение на задача от обществен интерес или при упражняване на официалните правомощия, предоставени на администратора на лични данни, на държавите членки следва да се позволи да запазят или да въведат национални разпоредби, които да уточняват по-нататък реда за прилагане на правилата на настоящия регламент. […]

[…]

(59) Следва да бъдат предвидени ред и условия за улесняване на упражняването на правата на субектите на данни съгласно настоящия регламент, включително механизми за искане, и ако е приложимо — получаване, без заплащане, по-специално на достъп до, коригиране или изтриване на лични данни и упражняване на правото на възражение. […]

[…]

(73) Ограничения относно специални принципи и относно правото на […] коригиране или изтриване на лични данни, […], могат да бъдат налагани от правото на Съюза или от правото на държава членка, доколкото това е необходимо и пропорционално в едно демократично общество с оглед защитата на обществената сигурност, включително […] предотвратяването, разследването и наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наложените наказания, включително защитата срещу заплахи пред обществената сигурност и тяхното предотвратяване, […] [и за гарантиране на] други важни цели от общ обществен интерес на Съюза или на държава членка, и по-специално […] поддържането на публичен регистър поради причини от широк обществен интерес, […] или защитата на субекта на данни или на правата и свободите на други лица, включително социалната защита, общественото здраве и хуманитарните цели. Тези ограничения следва да бъдат в съответствие с

изискванията, определени в Хартата и в Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи[, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“)]“.

4 Член 1 от ОРЗД, озаглавен „Предмет и цели“, предвижда в параграф 2:

„С настоящия регламент се защитават основни права и свободи на физическите лица, и по-специално тяхното право на защита на личните данни“.

5 Член 2 от ОРЗД е озаглавен „Материален обхват“ и предвижда в параграф 1:

„Настоящият регламент се прилага за обработването на лични данни изцяло или частично с автоматични средства, както и за обработването с други средства на лични данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни“.

6 Съгласно член 4 от ОРЗД, озаглавен „Определения“:

„За целите на настоящия регламент:

1) „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано („субект на данни“); физическо лице, което може да бъде идентифицирано, е лице, което може да бъде идентифицирано, пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологичната, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социална идентичност на това физическо лице;

2) „обработване“ означава всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни чрез автоматични или други средства като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбиниране, ограничаване, изтриване или унищожаване;

[…]“.

7 Член 5 от ОРЗД е озаглавен „Принципи, свързани с обработването на лични данни“ и предвижда в параграф 1:

„Личните данни са:

[…]

г) точни и при необходимост […] поддържани в актуален вид; трябва да се предприемат всички разумни мерки, за да се гарантира своевременното изтриване или коригиране на неточни лични данни, като се имат предвид целите, за които те се обработват („точност“);

[…]“.

8 Член 6 от ОРЗД, озаглавен „Законосъобразност на обработването“, гласи:

„1. Обработването е законосъобразно, само ако и доколкото е приложимо поне едно от следните условия:

[…]

в) обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора;

[…]

д) обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора;

[…]

2. Държавите членки могат да запазят или въведат по-конкретни разпоредби, за да адаптират прилагането на правилата на настоящия регламент по отношение на обработването, необходимо за спазването на параграф 1, букви в) и д), като установят по-конкретно специални изисквания за обработването и други мерки, за да се гарантира законосъобразно и добросъвестно обработване, включително за други особени случаи на обработване на данни, предвидени в глава IX.

3. Основанието за обработването, посочено в параграф 1, букви в) и д), е установено от:

а) правото на Съюза или

б) правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора.

Целта на обработването се определя в това правно основание или доколкото се отнася до обработването по параграф 1, буква д), то трябва да е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора. Това правно основание може да включва конкретни разпоредби за адаптиране на прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, inter alia общите условия, които определят законосъобразността на обработването от администратора, видовете данни, които подлежат на обработване, съответните субекти на данни; образуванията, пред които могат да бъдат разкривани лични данни, и целите, за които се разкриват; ограниченията по отношение на целите на разкриването; периодът на съхранение и операциите и процедурите за обработване, включително мерки за гарантиране на законосъобразното и добросъвестно обработване, като тези за други конкретни случаи на обработване съгласно предвиденото в глава IX. Правото на Съюза или правото на държавата членка се съобразява с обществения интерес и е пропорционално на преследваната легитимна цел.

[…]“.

9 Член 16 от ОРЗД, озаглавен „Право на коригиране“, гласи:

„Субектът на данни има право да поиска от администратора да коригира без ненужно забавяне неточните лични данни, свързани с него. Като се имат предвид целите на обработването субектът на данните има право непълните лични данни да бъдат попълнени, включително чрез добавяне на декларация“.

10 Член 23 от ОРЗД е озаглавен „Ограничения“ и предвижда в параграф 1:

„В правото на Съюза или правото на държава членка, което се прилага спрямо администратора или обработващия лични данни, чрез законодателна мярка може да се ограничи обхватът на задълженията и правата, предвидени в членове 12—22 и в член 34, както и в член 5, доколкото неговите разпоредби съответстват на правата и задълженията, предвидени в членове 12—22, когато подобно ограничение е съобразено със същността на основните права и свободи и представлява необходима и пропорционална мярка в едно демократично общество с цел да се гарантира:

а) националната сигурност;

б) отбраната;

с) обществената сигурност;

г) предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наложените наказания, включително предпазването от и предотвратяването на заплахи за обществената сигурност;

д) други важни цели от широк обществен интерес за Съюза или за държава членка, и по-специално важен икономически или финансов интерес на Съюза или на държава членка, включително паричните, бюджетните и данъчните въпроси, общественото здраве и социалната сигурност;

[…]

з) функция по наблюдението, проверката или регламентирането, свързана, дори само понякога, с упражняването на официални правомощия в случаите, посочени в букви а)—д) и ж);

[…]“.

Унгарското право

11 Член 81 от Menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (Закон LXXX от 2007 г. за правото на убежище) от 29 юни 2007 г. (Magyar Közlöny 2007/83, наричан по-нататък „Законът за правото на убежище“), гласи:

„Компетентният орган по предоставянето на убежище вписва в нарочен регистър личните данни на бежанците, на лицата, на които е предоставена субсидиарна закрила, на лицата, приети в съответствие с национална схема за презаселване, на лицата, на които е предоставена временна закрила, както и на кандидатите за международна закрила и на

лицата, за които се прилага Дъблинската процедура (заедно наричани по-нататък „лицата, обхванати от настоящия закон“), данните за техния престой, както и за подпомагането и помощите, на които имат право, включително последващите изменения в тези данни, с цел:

a) да се установи наличието на статута на бежанец, на лице, на което е предоставена субсидиарна закрила, на лице, на което е предоставена временна закрила, или на лице, прието в съответствие с национална схема за презаселване, както и да се гарантират свързаните с него права;

b) да се установи правото на тези лица на подпомагане и на помощите, предвидени в настоящия закон и в други правни актове;

c) да се удостовери самоличността на тези лица,

d) да се предотврати дублирането на процедури, и

e) да се установи дали не е налице нееднократно подаване на молба“.

12 Член 82 от Закона за правото на убежище предвижда:

„За целите на настоящата глава „идентификационни данни на физическите лица“ са следните данни на лицата, обхванати от настоящия закон:

[…]

f) пол“.

13 Съгласно член 83, параграф 1 от посочения закон:

„Регистърът за предоставено убежище съдържа следните данни на лицата, обхванати от настоящия закон:

a) идентификационни данни на физическите лица;

[…]“.

14 Член 83/A, параграф 5 от този закон гласи:

„Компетентният орган по предоставянето на убежище е длъжен служебно да заличава незаконосъобразни вписвания, да коригира неточни и да попълва пропуснати данни във водения от него официален регистър“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

15 VP е лице с иранско гражданство, което получава статут на бежанец в Унгария през 2014 г. В подкрепа на искането си за получаване на този статут VP се позовава на своята трансидентичност и представя медицински удостоверения, изготвени от специалисти по психиатрия и гинекология. Съгласно тези удостоверения, макар VP да е роден като жена, половата му идентичност е на мъж. След признаването на статута му на бежанец на това основание обаче VP е вписан като жена в регистъра за предоставеното убежище, който

съгласно разпоредбите на Закона за правото на убежище се поддържа от органа по въпросите на убежището и който съдържа идентификационните данни, включително пола, на физическите лица, получили такъв статут.

16 През 2022 г. VP подава молба до органа по въпросите на убежището на основание член 16 от ORZD с цел да се коригира вписването на пола му като мъжки и да се промени собственото му име в регистъра за предоставеното убежище. VP прилага посочените медицински удостоверения към тази молба. С решение от 11 октомври 2022 г. този орган отхвърля посочената молба с мотива, че VP не е доказал, че е бил подложен на хирургична операция за промяна на пола и че предоставените удостоверения доказват само неговата трансидентичност.

17 VP подава жалба за отмяна на това решение пред запитващата юрисдикция Fővárosi Törvényszék (Градски съд Будапеща, Унгария). В подкрепа на жалбата си VP изтъква, че трансидентичността по дефиниция предполага промяна на половата идентичност и че представените медицински удостоверения потвърждават тази промяна. От практиката на Европейския съд по правата на човека следвало, че за целите на признаването на промяна на половата идентичност не може да се изисква хирургична операция за промяна на половата идентичност. Подобно изискване би било в противоречие и по-специално с членове 3 и 7 от Хартата. Освен това VP твърди, че няколко държави членки, включително Кралство Белгия, Кралство Дания, Ирландия, Република Гърция, Република Малта, Португалската република и Кралство Швеция, признават промените в половата идентичност въз основа на декларациите на засегнатите лица. VP уточнява, че в представените в подкрепа на жалбата му медицински удостоверения се споменава мъжкият му външен вид и като диагноза изрично се посочва код F64.0 от Международната класификация на болестите, изготвена от Световната здравна организация (СЗО), който се отнася до трансидентичността.

18 Органът по въпросите на убежището иска жалбата да бъде отхвърлена.

19 Според запитващата юрисдикция, макар Законът за правото на убежище наистина да съдържа обща разпоредба относно поправянето на погрешните вписвания, този закон не предвижда нито процедурата, нито условията за признаване на промяна на половата идентичност и/или на собственото име във връзка с такава промяна. В това отношение Alkotmánybíróság (Конституционен съд, Унгария) приел в решение № 6/2018 от 27 юни 2018 г., че неприемането от унгарския законодател на процедура, позволяваща на законно пребиваващите в Унгария лица, без да имат качеството на унгарски граждани, да променят вписването на техния пол и собственото им име, при положение че такава възможност е предоставена на унгарските граждани, е противоконституционно. Освен това с решение от 16 юли 2020 г., Rana с/у Унгария (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817), Европейският съд по правата на човека постановил, че Унгария е нарушила ЕКПЧ, като не е предвидила процедура за правно признаване на промяна на половата идентичност за бежанците. Оттогава това положение на правен вакуум продължавало да съществува въпреки тези съдебни решения.

20 Посоченото положение се утежнявало от обстоятелството, че от 2020 г. възможността за правно признаване на промяна на половата идентичност престанала да съществува за унгарските граждани. Именно поради тази липса на възможност за признаване в националното право VP предявил жалбата си на основание член 16 от ORZD. В такъв контекст запитващата юрисдикция се пита дали този член възлага на органа по въпросите

на убежището задължение за коригиране на данните за пола в регистъра за предоставеното убежище и ако това е така, какви биха били доказателствата, които субектът на данни трябва да представи в подкрепа на молбата си.

21 При тези обстоятелства Fővárosi Törvényszék (Градски съд, Будапеща) решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 16 от ОРЗД да се тълкува в смисъл, че орган, на който е възложено поддържането на регистри в съответствие с националното право, е длъжен във връзка с упражняването на правата на субектите на данни да коригира вписаните от него лични данни за пола на даден субект на данни, когато тези данни са се променили след вписването им в регистрите и поради това не отговарят на принципа за точност, установен в член 5, параграф 1, буква г) от ОРЗД?

2) При утвърдителен отговор на първия преюдициален въпрос, трябва ли член 16 от ОРЗД да се тълкува в смисъл, че изисква лицето, което иска коригиране на данните относно неговия пол, да представи доказателства в подкрепа на молбата си за коригиране?

3) При утвърдителен отговор на втория преюдициален въпрос, трябва ли член 16 от ОРЗД да се тълкува в смисъл, че молителят е длъжен да докаже, че се е подложил на хирургична операция за промяна на пола?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

22 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 16 от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че задължава национален орган, на който е възложено поддържането на публичен регистър, да коригира личните данни за половата идентичност на физическо лице, когато тези данни не са точни по смисъла на член 5, параграф 1, буква г) от този регламент.

23 В самото начало следва да се припомни, че съгласно член 16 от ОРЗД субектът на данни има право да поиска от администратора да коригира без ненужно забавяне неточните лични данни, свързани с него. Като се имат предвид целите на обработването субектът на данните има право непълните лични данни да бъдат попълнени, включително чрез добавяне на декларация.

24 Тази разпоредба конкретизира основното право, закрепено в член 8, параграф 2, второ изречение от Хартата, съгласно което всеки има право на достъп до събраните данни, отнасящи се до него, както и правото да изиска поправянето им.

25 Освен това член 16 от ОРЗД трябва да се тълкува в светлината, от една страна, на член 5, параграф 1, буква г) от ОРЗД, който прогласява принципа на точност, по силата на който обработваните данни трябва да бъдат точни и при необходимост да бъдат поддържани в актуален вид, с уточнението, че трябва да се предприемат всички разумни мерки, за да се гарантира своевременното изтриване или коригиране на неточни лични данни, като се имат предвид целите, за които те се обработват. От друга страна, тази разпоредба трябва да се тълкува и в светлината на съображение 59 от ОРЗД, от което следва, че трябва да

бъдат предвидени ред и условия за улесняване на упражняването на правата на субектите на данни съгласно този регламент, включително механизми за искане, и ако е приложимо — получаване, без заплащане, по-специално на коригиране на лични данни.

26 В това отношение следва да се уточни, че съгласно практиката на Съда точността и пълнотата на личните данни трябва да се преценяват с оглед на целта, за която тези данни са били събрани (вж. по аналогия решение от 20 декември 2017 г., Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, т. 53).

27 Накрая, за целите на тълкуването на член 16 от ОРЗД следва също да се припомни, че преследваната с този регламент цел, както следва от член 1 и от съображения 1 и 10 от него, е по-специално да се гарантира високо ниво на защита на основните права и свободи на физическите лица, и в частност на правото им на личен живот във връзка обработването на лични данни, закрепено в член 8, параграф 1 от Хартата и в член 16, параграф 1 ДФЕС (решение от 9 януари 2025 г., Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, т. 21 и цитираната съдебна практика).

28 В съответствие с тази цел всяко обработване на лични данни трябва по-конкретно да е в съответствие с принципите за обработване на такива данни, прогласени в член 5 от ОРЗД, включително с принципа на точност, припомнен в точка 25 от настоящото решение, но и да отговаря на изискванията за законосъобразност, изброени в член 6 от този регламент (вж. в този смисъл решение от 9 януари 2025 г., Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, т. 22 и цитираната съдебна практика).

29 При тези условия поддържането в актуален вид на обработваните данни е съществен аспект от защитата на субекта на данни във връзка с обработването на тези данни.

30 В случая е безспорно, от една страна, че информацията за половата идентичност на VP може да се квалифицира като „лични данни“, тъй като се отнася до идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано, по смисъла на член 4, точка 1 от ОРЗД, и от друга страна, че тези данни са били предмет на „обработване“ по смисъла на член 4, точка 2 от този регламент, тъй като са били събрани и регистрирани от органа по въпросите на убежището в публичен регистър, а именно регистъра за предоставеното убежище. Следователно такова обработване, отнасящо се до данни, които са част от регистър с лични данни или които са предназначени да съставляват част от регистър с лични данни, попада в материалния обхват на посочения регламент по силата на член 2, параграф 1 от него (вж. по аналогия решение от 9 януари 2025 г., Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, т. 30).

31 Макар да изглежда, че спазването на условията за законосъобразност на съответното обработване по смисъла на член 6 от ОРЗД не се поставя под въпрос в рамките на спора в главното производство, спазването от органа по въпросите на убежището на принципа на точност, прогласен в член 5, параграф 1, буква г) от този регламент, се оспорва от VP, който иска коригиране на личните данни за половата си идентичност на основание член 16 от посочения регламент.

32 В светлината на съдебната практика, припомнена в точка 26 от настоящото решение, запитващата юрисдикция следва да провери точността на разглежданите в главното производство данни с оглед на целта, за която те са събрани, и да прецени по-специално в светлината на член 81, буква c) от Закона за правото на убежище дали събирането на тези

данни има за цел идентифицирането на субекта на данни. Ако случаят е такъв, изглежда, че посочените данни се отнасят до изживяваната от това лице полова идентичност, а не до половата идентичност, която му е била приписана при раждането. В такъв контекст, противно на твърденията на унгарското правителство, администраторът, в случая органът по въпросите на убежището, би трябвало да вземе предвид половата идентичност на посоченото лице към момента на вписването му в регистъра на предоставеното убежище, а не половата идентичност, която му е била приписана при раждането.

33 Следователно, както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 31 и 40 от заключението си, и с оглед на преписката, с която разполага Съдът, съгласно която в рамките на процедурата за предоставяне на статут на бежанец Унгария е приела, че VP е транссексуално лице, личните данни за неговата полова идентичност, съдържащи се в регистъра за предоставеното убежище, изглежда са били неточни от момента на вписването им.

34 В това отношение, противно на твърденията на унгарското правителство, държава членка не може да се позовава на конкретни разпоредби от националното право, приети на основание член 6, параграфи 2 и 3 от ОРЗД, за да възпрепятства правото на коригиране, закрепено в член 8, параграф 2 от Хартата и конкретизирано в член 16 от ОРЗД.

35 Всъщност, от една страна, от съображение 10, трето изречение от този регламент следва, че тези конкретни разпоредби са предназначени единствено да уточняват по-нататък реда за прилагане на правилата, съдържащи се в ОРЗД, а не да ги дерогират.

36 От друга страна, правото на коригиране, прогласено в член 16 от ОРЗД, може да бъде ограничено само при условията, посочени в член 23 от този регламент във връзка със съображение 73 от него. Така държава членка може по-специално посредством вътрешни законодателни мерки да предвиди ограничения на това право по отношение на личните данни, съдържащи се в публични регистри, които се поддържат поради причини от широк обществен интерес. В случая обаче, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 44 от заключението си, от преписката, с която разполага Съдът, не следва, че унгарският законодател е ограничил, спазвайки условията по член 23 от ОРЗД, обхвата на посоченото право на коригиране, нито че органът по въпросите на убежището е мотивирал отказа си да направи поисканото коригиране, като се е позовал на такова законово ограничение. Всъщност изглежда — освен ако запитващата юрисдикция не установи друго — че този отказ не се основава на законодателна мярка, приета на основание член 23 от ОРЗД, а на съображението, че VP не е представил доказателство за половата си идентичност.

37 Във всеки случай държава членка не може да се позовава на липсата на процедура за правно признаване на трансидентичността в националното ѝ право, за да възпрепятства правото на коригиране. В това отношение следва да се припомни, че макар правото на Съюза да не засяга компетентността на държавите членки в областта на гражданското състояние на лицата и на правното признаване на тяхната полова идентичност, при упражняването на тази компетентност тези държави трябва да спазват правото на Съюза. В този смисъл национална правна уредба, която — поради липсата на признаване на неговата полова идентичност — възпрепятства транссексуално лице да изпълни изискване, което е необходимо, за да се ползва от право, защитено от правото на Съюза, като в случая правото, закрепено в член 8, параграф 2 от Хартата и конкретизирано в член 16 от ОРЗД,

по принцип трябва да се счита за несъвместима с изискванията на правото на Съюза (вж. по аналогия решение от 4 октомври 2024 г., Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, т. 53 и 60 и цитираната съдебна практика).

38 С оглед на всички изложени по-горе съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 16 от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че задължава национален орган, на който е възложено поддържането на публичен регистър, да коригира личните данни за половата идентичност на физическо лице, когато тези данни не са точни по смисъла на член 5, параграф 1, буква г) от този регламент.

По втория и третия въпрос

39 С втория и третия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 16 от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че държава членка може чрез административна практика да поставя упражняването на правото на коригиране на личните данни за половата идентичност на физическо лице, съдържащи се в публичен регистър, в зависимост от представянето на доказателства по-специално за хирургична операция за промяна на пола.

40 Както отбелязва генералният адвокат в точка 47 от заключението си, член 16 от ОРЗД не уточнява кои са доказателствата, които администраторът може да изисква, за да установи неточността на личните данни, които дадено физическо лице иска да бъдат коригирани.

41 В този контекст, макар субектът на данни, който иска коригиране на тези данни, да може да бъде задължен да представи релевантните и достатъчни доказателства, които с оглед на обстоятелствата по случая могат разумно да се изискват от това лице, за да се установи неточността на посочените данни (вж. по аналогия решение от 8 декември 2022 г., Google (Премахване от резултатите при търсене на съдържание, за което се твърди, че е неистинно), C-460/20, EU:C:2022:962, т. 68 и 72), следва все пак да се уточни, както бе припомнено в точка 36 от настоящото решение, че държава членка може да ограничи упражняването на правото на коригиране само при спазване на член 23 от ОРЗД.

42 Член 23, параграф 1 от ОРЗД обаче предвижда, че в правото на Съюза или правото на държава членка, което се прилага спрямо администратора или обработващия лични данни, чрез законодателна мярка може да се ограничи обхватът на задълженията и правата, предвидени в членове 12-22 и в член 34 от този регламент, както и в член 5 от него, доколкото неговите разпоредби съответстват на правата и задълженията, предвидени в членове 12—22 от същия регламент, стига обаче подобно ограничение да е съобразено със същността на основните права и свободи и да представлява необходима и пропорционална мярка в едно демократично общество с цел да се гарантират някои изброени в същия регламент цели, като в частност важни цели от широк обществен интерес за Съюза или за държава членка. Както бе посочено в точка 36 от настоящото решение, правото на коригиране може да бъде предмет на ограничения в контекста на поддържането на публични регистри поради причини от широк обществен интерес, по-специално за да се гарантира надеждността и съгласуваността на тези регистри.

43 В случая от акта за преюдициално запитване е видно, че съответната държава членка е възприела административна практика, съгласно която упражняването от транссексуално лице на правото му на коригиране на съдържащите се в публичен регистър данни за половата му идентичност зависи от представянето на доказателства за хирургична

операция за промяна на пола. Такава административна практика води до ограничаване на правото на коригиране, което трябва да отговаря на условията по член 23 от ОРЗД, както бе припомнено в предходните две точки от настоящото решение.

44 Първо, следва обаче да се отбележи, че тази административна практика не отговаря на изискването, че правото на държава членка може да ограничава обхвата на правото, предвидено в член 16 от ОРЗД, само чрез законодателни мерки. Всъщност изглежда — освен ако запитващата юрисдикция не установи друго — че унгарското право не съдържа никаква законодателна мярка във връзка с изискванията за доказване, приложими по отношение на коригирането на данните за половата идентичност на лицата, вписани в регистъра за предоставеното убежище.

45 Второ, такава административна практика засяга същността на основните права, гарантирани от Хартата, и по-специално същността на правото на неприкосновеност на личността и на правото на зачитане на личния живот, посочени съответно в членове 3 и 7 от нея.

46 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 52, параграф 3 от Хартата гарантираните от нея права имат същия смисъл и обхват като съответстващите им права, гарантирани от ЕКПЧ, като последната представлява минимален праг на защита (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, т. 63 и цитираната съдебна практика).

47 От постоянната практика на Европейския съд по правата на човека обаче следва, че член 8 от ЕКПЧ, който съответства на член 7 от Хартата, защитава половата идентичност на дадено лице, която е съставна част от и един от най-интимните аспекти на личния му живот. Така тази разпоредба обхваща правото на всеки да определя детайлите на своята идентичност като човешко същество, което включва правото на транссексуалните лица на личностна реализация и на физическа и морална неприкосновеност, както и на зачитане и признаване на тяхната полова идентичност. За тази цел член 8 налага на държавите, освен отрицателни задължения, които имат за цел да предпазят транссексуалните лица от произволна намеса от страна на публичните органи, и позитивни задължения, което предполага и въвеждането на ефикасни и достъпни производства, гарантиращи ефективното зачитане на правото на тези лица на полова идентичност. Освен това предвид особеното значение на това право държавите разполагат само с ограничена свобода на преценка в тази област (вж. в този смисъл решение от 4 октомври 2024 г., Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, т. 64 и 65 и цитираната съдебна практика).

48 В този контекст Европейският съд по правата на човека е постановил по-специално, че признаването на половата идентичност на транссексуално лице не може да бъде обусловено от извършването на нежелано от това лице хирургично лечение (вж. в този смисъл решение на ЕСПЧ от 19 януари 2021 г., X и Y с/у Румъния, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, §§ 165 и 167 и цитираната съдебна практика).

49 Накрая, трето, административна практика като разглежданата в главното производство при всички положения не е необходима, нито пропорционална, за да се гарантира надеждността и съгласуваността на публичен регистър като регистъра за предоставеното убежище, тъй като медицинско удостоверение, включително предварителна психодиагностика, може да

представлява релевантно и достатъчно доказателство в това отношение. (вж. в този смисъл решение на ЕСПЧ от 6 април 2017 г., A.P., Garçon и Nicot с/у Франция, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, §§ 139 и 142).

50 С оглед на изложените по-горе съображения на втория и третия въпрос следва да се отговори, че член 16 от ОРЗД трябва да се тълкува в смисъл, че за целите на упражняването на правото на коригиране на личните данни за половата идентичност на физическо лице, които се съдържат в публичен регистър, това лице може да бъде задължено да представи релевантните и достатъчни доказателства, които разумно могат да се изискват от посоченото лице, за да се установи неточността на тези данни. Въпреки това държава членка в никакъв случай не може чрез административна практика да поставя упражняването на това право в зависимост от представянето на доказателства за хирургична операция за промяна на пола.

По съдебните разноски

51 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) Член параграф 16 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)

следва да се тълкува в смисъл, че:

задължава национален орган, на който е възложено поддържането на публичен регистър, да коригира личните данни за половата идентичност на физическо лице, когато тези данни не са точни по смисъла на член 5, параграф 1, буква г) от този регламент.

2) Член 16 от Регламент 2016/679

следва да се тълкува в смисъл, че:

за целите на упражняването на правото на коригиране на личните данни за половата идентичност на физическо лице, които се съдържат в публичен регистър, това лице може да бъде задължено да представи релевантните и достатъчни доказателства, които разумно могат да се изискват от посоченото лице, за да се установи неточността на тези данни. Въпреки това държава членка в никакъв случай не може чрез административна практика да поставя упражняването на това право в зависимост от представянето на доказателства за хирургична операция за промяна на пола.

Подписи